

Nr 337

Av herr **Wahrendorff**, *angående anvisande av anslag till täckdikning å Sunne försöksgård.*

I motion i första kammaren till 1957 års riksdag hemställdes, att riksdagen måtte besluta att till lantbruksnämnden i Värmlands län utanordna ett belopp av 25 000 kronor i och för omedelbart påbörjande av grundförbättring genom täckdikning å ett staten tillhörigt område inom Sunne socken, vilket enligt beslut av 1949 och 1954 års riksdagar vore avsett att användas såsom försöksgård inom den forsknings- och försöksverksamhet som bedrivs av lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, samt att riksdagen därjämte i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att snara åtgärder vidtages för verkställighet av riksdagens oförmälda beslut i ärendet.

Dessa motioner avslogs emellertid av riksdagen under hänvisning till att frågan beröres av en pågående statlig utredning, den s. k. jordbrukshögskoleutredningen.

Den 9 september 1957 gjorde lantbruksstyrelsen och överinspektören för försöksväsendet på jordbrukets område en gemensam framställning till Konungen rörande medel till täckdikning av ifrågavarande område av följande lydelse.

Sedan riksdagen år 1949 beslutat godkänna att en försöksgård, avsedd att nyttjas i den vetenskapliga forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område, som bedrivs av lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, skall inrättas å ett område å fastigheterna Sunne prästgård 1:4 och 1:5 samt Brårud 1:17 och 1:18 i Sunne socken Värmlands län, vilket område Sunne köping och Sunne kommun förklarar sig beredda att som gåva överlämna till staten, har området i fråga genom gåvohandling år 1953 överlåtits till Kungl. Maj:t och kronan. Kungl. Maj:t har den 4 juni 1954 funnit gott förklara att gåvan skulle antagas. Samtidigt har Kungl. Maj:t uppdragit åt domänstyrelsen att vidtaga erforderliga åtgärder för fastigheternas redovisning å domänfonden, samt förordnat att fastigheterna tills vidare skola förvaltas av lantbruksnämnden i Värmlands län i samråd med överinspektören för försöksväsendet. Denna anordning för egendomens förvaltning kom till stånd emedan lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök icke hade möjlighet att redan vid sagda tid taga egendomen i anspråk för det avsedda ändamålet.

Det till försöksgård avsedda området, som utbrutits genom avstyckning, fastställt i juni 1957 och omfattar totalt 75,2950 hektar, varav 59,5100 hektar åker, har alltsedan det överfördes i kronans ägo genom lantbruks-

nämndens försorg varit utarrenderat som tillskottsjord till vissa angränsande jordbruk. Arrendeavgifterna utgör tillsammans 1 300 kronor per år.

Emellertid har det alltmera visat sig att ett stort behov av täckdikning av egendomen föreligger, vars åkerjord består av ca 20 hektar mossjord på lerbotten och 40 hektar mellanlera — styv lera. Sedan lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök nu även planerar att inom en tämligen nära framtid ta området i anspråk för försöksverksamheten, vilket dock förutsätter att jorden då är täckdikad, är det synnerligen önskvärt att dylik täckdikning, vars färdigställande torde komma att taga en tid av åtminstone 2—3 år så snart som möjligt påbörjas.

Lantbruksnämnden har sommaren 1955 verkställt uppmätning och avvägning av egendomen. Plan för täckdikning har ännu icke upprättats av nämnden. Detta bör ske i samråd med statens lantbruksförsök, som avser att i samband med själva dikningen utföra vissa försök rörande jords torrläggning. Kostnaderna för täckdikningen torde dock med tämligen god säkerhet kunna angivas till omkring 80 000—90 000 kronor, förutsatt att arbetet kan utföras i ett sammanhang av entreprenör som disponerar modern maskinutrustning.

Enär området i fråga icke är bokfört å jordfonden, utan å domänfonden, disponerar lantbruksnämnden icke några medel som skulle kunna användas för den nu ifrågasatta investeringen. Lantbruksstyrelsen har därför i samråd med överinspektören för försöksväsendet hemställt, att Kungl. Maj:t hos riksdagen utverkar ett investeringsanslag om 90 000 kronor å kapitalbudgeten under domänverket (domänfonden) för täckdikning av Sunne försöksgård.

Emellertid synes denna framställning icke ha behandlats i årets statsverksproposition. På grund härav anser jag det nödvändigt att återigen i motion i riksdagen föra fram frågan om täckdikning å Sunne försöksgård. Till belysning av denna fråga har jag, utöver vad som framgår av lantbruksstyrelsens och överinspektörens för försöksväsendet omförmälda framställning till Konungen, från lantbruksstyrelsen inhämtat följande.

Lantbruksnämnden, som handhar förvaltningen av egendomen har denna utarrenderad till en jordbrukare. Denne har emellertid förklarat sig icke längre vilja fortsätta med arrendet såvida egendomen ej blir täckdikad. Jorden därstädes är numera så vattensjuk att arrendatorn icke anser sig ha skäligen utbyte av sin brukning av egendomen. Lantbruksnämnden står alltså nu i det läget att söka finna en ny arrendator till en i dåligt skick varande statlig egendom.

I detta fall är alltså läget det att staten redan för flera år sedan enligt riksdagens beslut som gåva mottagit en större jordegendom, men sedan icke ställt till förfogande några medel för de grundförbättringar, täckdikning, som oundgängligen erfordras för att egendomen skall kunna få godtagbar användning för jordbruksändamål. Det är visserligen möjligt att det numera med hänsyn till pågående utredning ej bedömes helt säkert att egendomen kommer att tas i anspråk såsom försöksgård. Men om så ej skulle ske

må ju jorden, som är välbelägen och i och för sig av god beskaffenhet, användas inom ortens bondejordbruk. Det måste sålunda under alla förhållanden anses nödvändigt att företaga den investering i täckdikning varom nu är fråga. Det bör slutligen här även framhållas att man i orten alltmera uppmärksammar att staten icke vidtager några åtgärder för att sätta egendomen i stånd. Lantbruksnämnden, som har att förvalta egendomen men icke förfogar över några medel till de för en godtagbar skötsel erforderliga investeringarna, har därför i detta fall kommit i ett tråkigt läge. Förhållandet skärpes även därigenom att staten mottagit egendomen som gåva.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att å kapitalbudgeten under domänfonden anvisa ett anslag å 90 000 kronor till täckdikning å Sunne försöksgård.

Stockholm den 26 januari 1958

Harry Wahrendorff

Nr 338

Av herr Antby m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten.

Under nionde huvudtiteln föreslår departementschefen ett anslag å 24 000 kr. för budgetåret 1958/59 som bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten.

Det kan starkt ifrågasättas, om behov av statsmedel numera förefinnes för ändamål av denna art. I nuvarande trängda budgetläge synes i vart fall en anslagsanvisning få anstå.

De penningpremier det här är fråga om, torde få bekostas av mötesarrangörerna själva genom upptagande av entréavgifter eller på annat lämpligt sätt.

Under hänvisning till det anförda får vi därför föreslå,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts hemställan om anslag å 24 000 kr. till *Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten* under nionde huvudtiteln för budgetåret 1958/59.

Stockholm den 26 januari 1958

Sven Antby

Olle Dahlén

John Löfroth

Gunnar Helén